

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Министерство на околната среда и водите

Басейнова дирекция „Черноморски район“

План за управление на речните басейни в Черноморски район за басейново управление 2022-2027 г. /проект/

*Национална среща за консултация „Икономика и
енергетика“*

16 май 2024 г., МОСВ, гр. София

План за управление на речните басейни в Черноморски район за басейново управление 2022-2027 г. /проект/

Планът за управление на речните басейни (ПУРБ) е стратегически документ за постигане на целите за добро състояние на повърхностните и подземните води, и на свързаните с тях екосистеми и зони за защита на водите.

Съгласно изискванията на член 14 от РДВ и чл. 159, ал. 1 от Закона за водите (ЗВ), ПУРБ се преразглежда и актуализира на всеки шест години след първоначалното му публикуване.

ПУРБ е структуриран в 13 раздела, като съдържанието на Плана е регламентирано в чл. 157 и чл. 159, ал. 2 на ЗВ.

Актуализираният ПУРБ (проект) обхваща третия планов период съгласно РДВ до 2027 г.

Характеристики на Черноморски район за басейново управление

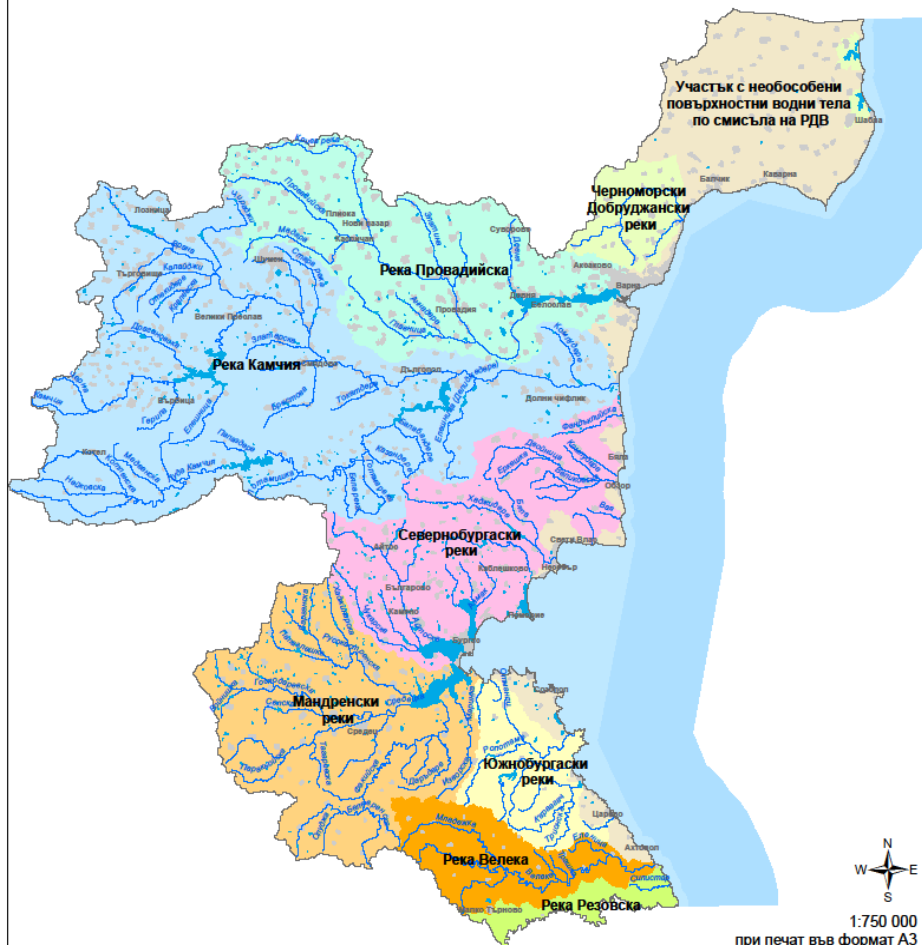
Черноморският басейнов район обхваща:

- водосборните области на реките, вливащи се в Черно море от северната до южната граница на Р България, включително вътрешните морски води и териториалното море.
- Територия от **16 207 km²** (14,9 % от територията на страната)
- **47 общини** в 8 административни области
- **15,8%** от населението на България

ОСНОВНИ РЕЧНИ БАСЕЙНИ

ЛЕГЕНДА

Граница на ЧРБУ	Речни басейни	Мандренски реки
Главни реки	Черноморски Добруджански реки	Южнобургаски реки
Езера	Река Провадийска	Река Велека
1-милна зона	Река Камчия	Река Резовска
12-милна зона	Севернобургаски реки	Участък с необособени повърхностни водни тела по смисъла на РДВ

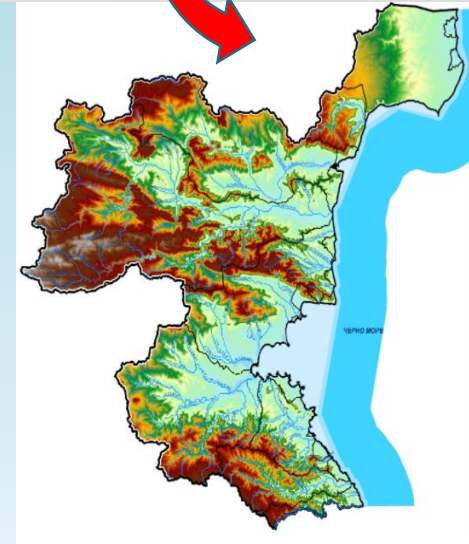
Основни поречия в Черноморски басейнов район:

- Черноморски Добруджански реки
- Река Провадийска
- Река Камчия
- Севернобургаски реки
- Мандренски реки
- Южнобургаски реки
- Река Велека
- Река Резовска

Характеристики на Черноморски район за басейново управление

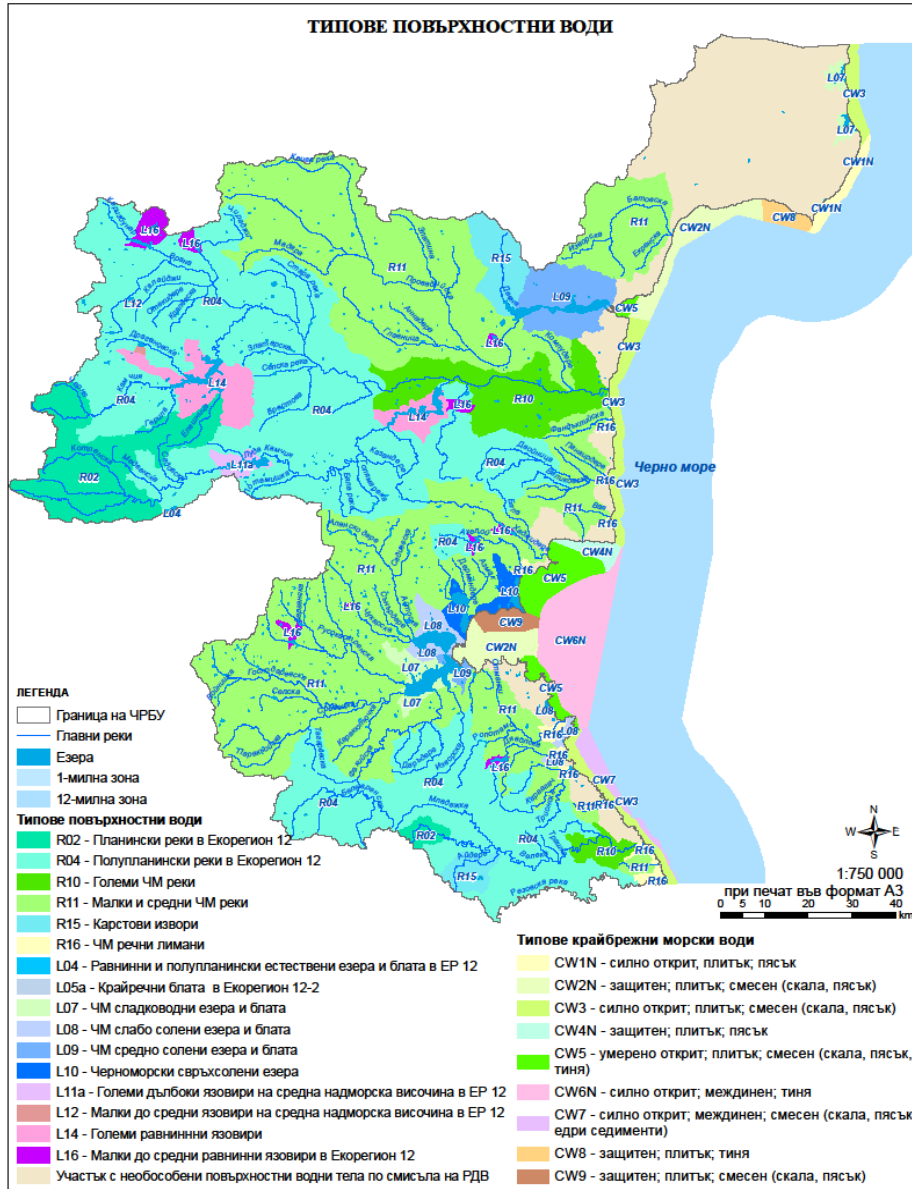
Повърхностните води в Черноморски басейнов район се причисляват към четири категории:

- реки;
- езера;
- **преходни води;**
- **крайбрежни води.**

ТИПОВЕ ПОВЪРХНОСТНИ ВОДИ

Основни типове повърхностни води в Черноморски басейнов район:

Категория повърхностни води	Типология
Реки	R02, R04, R10, R11, R15
Езера	L04, L05a, L11a, L12, L14, L16
Преходни води	L07, L08, L09, L10, R16
Крайбрежни води	CW1N, CW2N, CW3, CW4N, CW5, CW6N, CW7, CW8, CW9

Преобладаващите типове са:

Реки:

R04 - Полупланински реки;

R11 - Малки и средни черноморски реки;

Езера: L16-Малки и средни равнинни язовири

Преходни води:

R16 - Черноморски речни лимани

L07 - Черноморски сладководни езера и блата

L08 - Черноморски слабосолени езера и блата

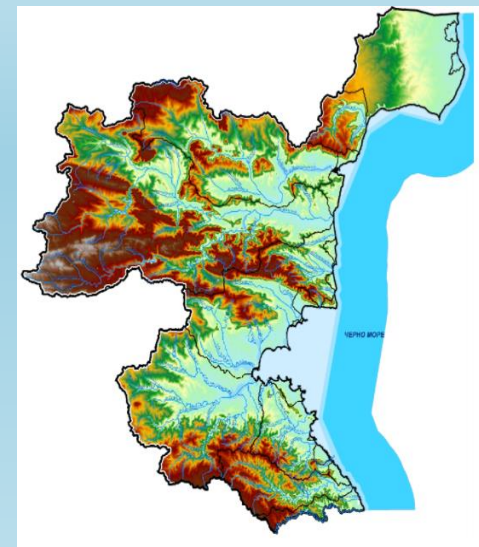
L09 - Черноморски средносолени езера и блата

Крайбрежни води

CW3 - силно изложен; плитък; смесен

CW5 - умерено изложен; плитък; смесен

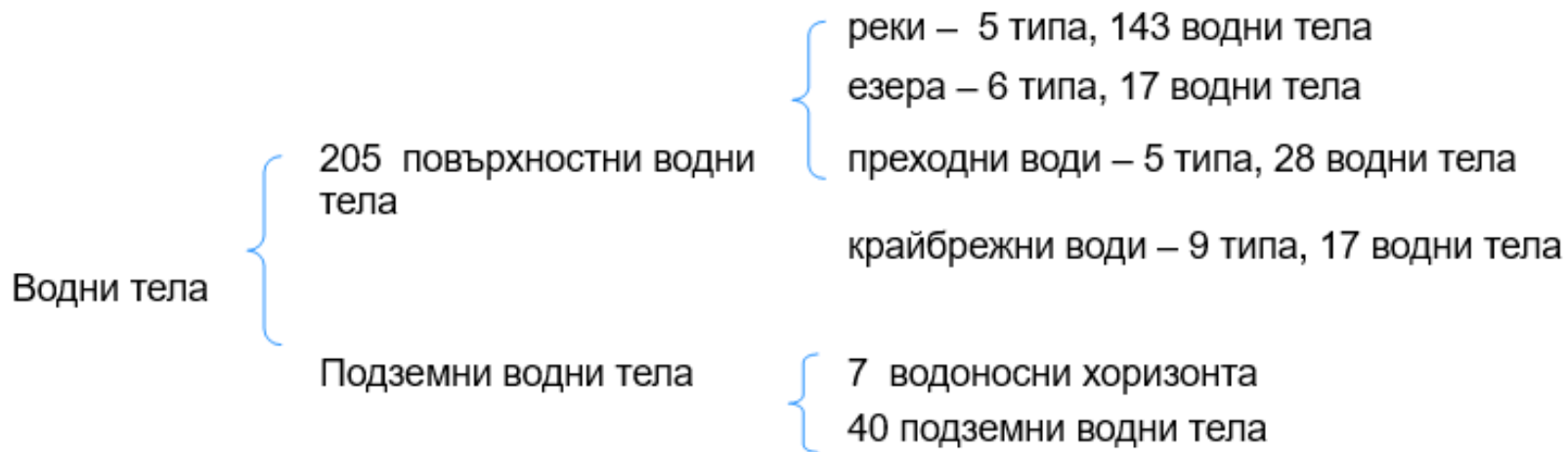
Характеристики на Черноморски район за басейново управление

Характерни за ЧРБУ са:

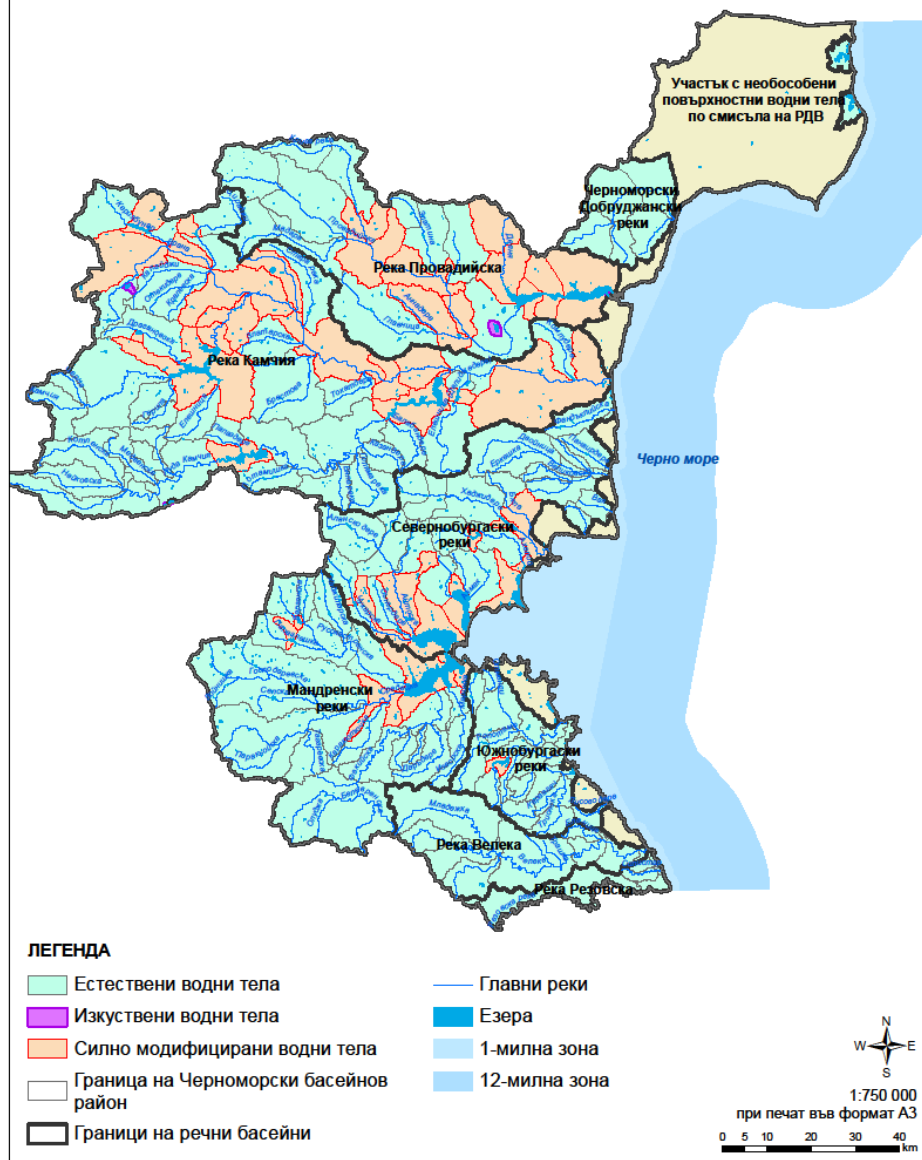
- ✓ пресъхващите типове реки – реки, които ежегодно пресъхват изцяло или в по-голяма част от протежението си.
- ✓ Черноморски крайбрежни езера със соленост над 5‰ (Варненско езеро, Белославско езеро, Поморийско езеро, Атанасовско езеро, езеро Алепу, др.
- ✓ Устиеви участъци на реки със смесване на морски води (р. Дяволска, р. Караагач, р. Ропотамо, р. Силистар, р. Велека, р. Резовска, др.)

Характеристики на Черноморски район за басейново управление

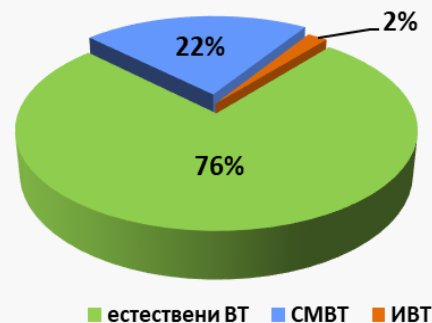
СИЛНО МОДИФИЦИРАНИ ПОВЪРХНОСТНИ ВОДНИ ТЕЛА

Повърхностни водни тела по хидроморфологични характеристики в Черноморски басейнов район:

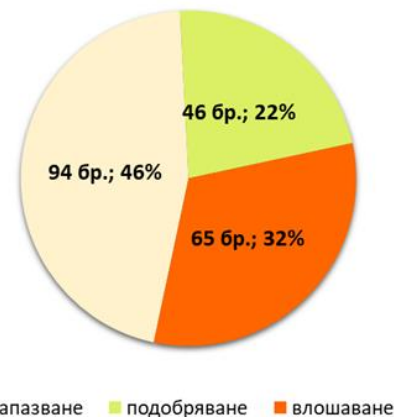
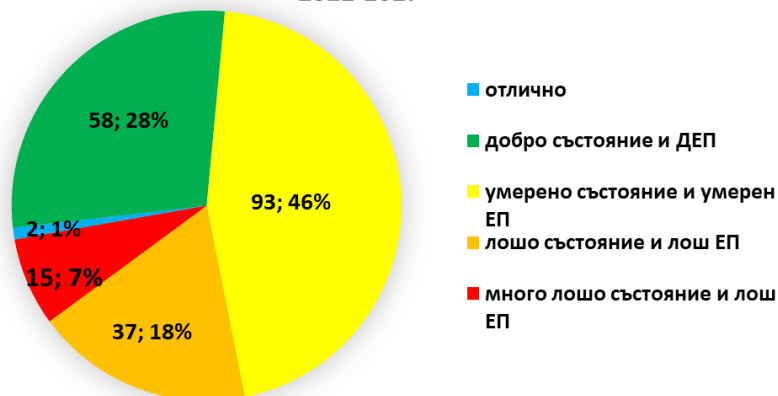
- естествени ВТ: 156 бр.;
- силномодифицирани ВТ: 45 бр.;
- изкуствени ВТ: 4 бр.

Силномодифицирани, изкуствени и естествени повърхностни водни тела в ЧРБУ

Оценка на екологичното състояние на повърхностните води в ЧРБУ

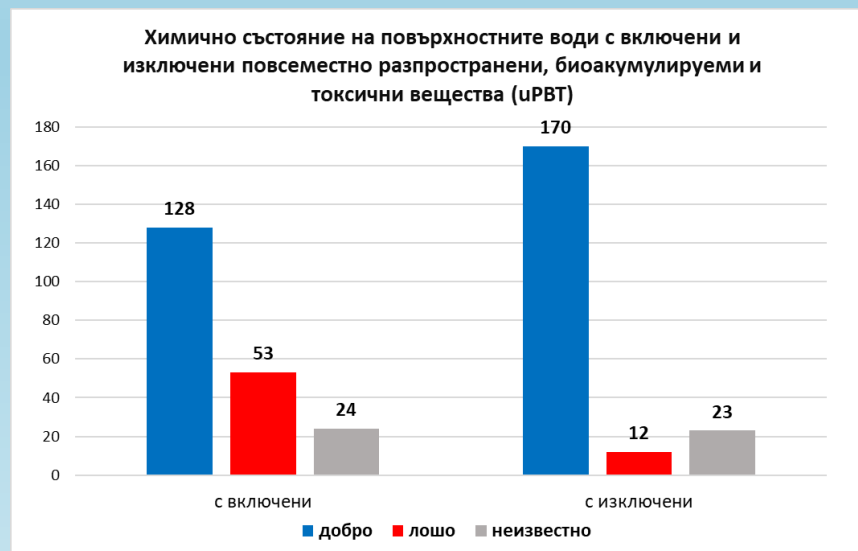
Оценка на екологичното състояние и екологичния потенциал на повърхностните водни тела в ЧРБУ в ПУРБ 2022-2027

Екологично състояние	Брой водни тела ПУРБ 2016-2021	Брой водни тела ПУРБ 2022-2027
Отлично	5	2
добро	67	51
умерено	63	71
лошо	17	20
много лошо	6	12
Екологичен потенциал	Брой водни тела ПУРБ 2016-2021	Брой водни тела ПУРБ 2022-2027
добър и по-висок	0	0
добър	5	7
умерен	20	22
лош	8	17
много лош	14	3

Оценка на химичното състояние на повърхностните води в ЧРБУ

Брой на телата в ПУРБ 2016-2021	Брой на телата в ПУРБ 2022-2027 (ПВ с №№ 1-33, с включени uPBT)
45	128
9	53
151	24

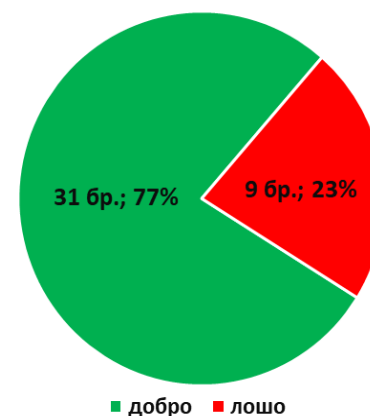
*Повсеместно разпространените, биоакумулируеми и токсични вещества (ubiquitous, persistent, bioaccumulative and toxic - uPBT) са живакът, полибромираните дифенилетири, трибутилкалаените съединения и перфлуороктансулфоновата киселина, и нейните производни. Тези вещества са широко разпространени в околната среда, пренасят се в и от атмосферата на дълги разстояния и се отлагат от нея в почвите и водите, съответно постигането на добро химично състояние, свързано с тях е затруднено.

Оценка на химичното и количественото състояние на подземните води в ЧРБУ

Сравнителна оценка на химичното състояние на подземните водни тела

Оценка на химичното състояние на подземните водни тела в ЧРБУ в ПУРБ 2022-2027

Всички 40 подземни водни тела в обхвата на Черноморски басейнов район са в **добро количествено състояние**.

Цели за опазване на околната среда

Общата цел на РДВ за всички повърхностни и подземни водни тела е постигане и/или поддържане на добро състояние, и предотвратяване на влошаването им.

Повърхностни води

Екологично състояние:

- **постигнати цели** за **59** повърхностни водни тела
- **частично** постигнати за **65** ВТ
- **непостигнати** за **71** ВТ.

Химично състояние

- **постигнати цели** за **123** ВТ
- **частично** постигнати за **6** ВТ
- **непостигнати** за **47** ВТ.

Подземни води

17 ПВТ са били определени в **лошо химично състояние** в ПУРБ 2. От тях **8** постигат заложените цели и са в **добро химично състояние** в ПУРБ 3. **9** ПВТ запазват **лошо химично състояние** във втори и трети ПУРБ.

23 ПВТ запазват **добро химично състояние** във втори и трети ПУРБ

Всички 40 ПВТ запазват планираната цел „Поддържане на добро количествено състояние“ във втория и третия План.

сектор Икономика – натиск от заустване на отпадъчни води от производствени дейности

- Издадените разрешителни по ЗВ за заустване на производствени отпадъчни води в повърхностни водни обекти обхващат производство на храни и напитки (млечни продукти, месо, вино, и др.), рибарство и аквакултури, производство на метални изделия, кораборемонтни и корабостроителни предприятия, петролни бази, добив на нерудни суровини, др.
- Издадените Комплексни разрешителни (КР) по ЗООС за заустване на промишлени отпадъчни води в повърхностни водни обекти от промишлени инсталации са свързани с производство на:
 - калцинирана сода;
 - цимент;
 - изкуствени торове;
 - обработка на метални изделия;
 - керамика, тухли, стъкло, батерии;
 - рафинерии за преработка на нефт,
 - животновъдство, др.

сектор Икономика – натиск от заустване на отпадъчни води от производствени дейности

Повърхностни води

- Натискът от заустване на отпадъчни води от производствени обекти с издадени разрешителни по ЗВ е оценен като значим за 20 ВТ от поречията на р. Провадийска (5), р. Камчия (7); Севернобургаски реки (5), Мандренски реки (2) и Черно море (1).
- Натискът от заустване на отпадъчни води от производствени обекти с издадени КР е оценен като значим за 19 водни тела от поречията на р. Провадийска (7), р. Камчия (5); Севернобургаски реки (2), Мандренски реки (3) и Черно море (2).

Подземни води

- Не се наблюдава натиск от производствени отпадъчни води.

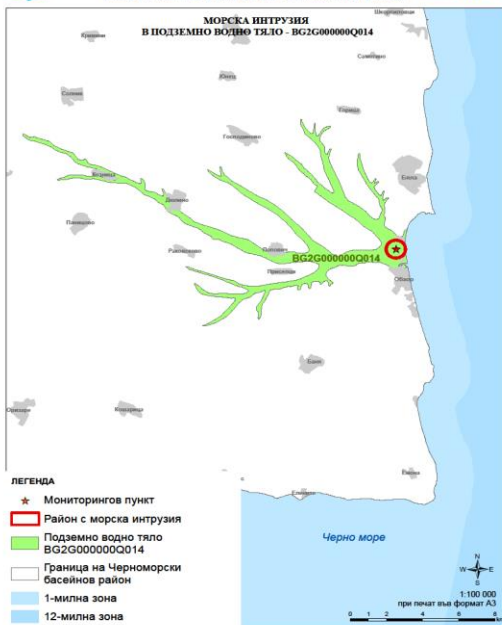
сектор Икономика – натиск и въздействие от водовземане

- Водовземане от повърхностни и подземни води за промишлено водоснабдяване, промишлени цели и охлаждане, промишлени и технологични цели, производство на електроенергия, противопожарни цели, напояване, животновъдство, аквакултури и риборазвъждане, други цели
- Натискът от водовземане не е оценен като значим за повърхностните водни тела в обхвата на ЧРБУ.
- 7 подземни водни тела са с експлоатационен индекс на водочерпене $> 40 \%$, но са в добро количествено състояние, предвид което натискът от водовземане не е оценен като значим за подземните води.

сектор Икономика – водовземане, морска интрузия

- Морска интрузия – промяна на посоката на потока в подземните води вследствие на интензивно водовземане, предизвиквайки смесване на солени и сладки води, и увеличаване на минерализацията на подземните води.
- Рискът от морска интрузия е висок за подземните водни тела, които граничат с Черно море или са разположени в рамките на 1 km от бреговата линия - 21 водни тела.
- Морска интрузия се наблюдава в две подземни водни тела BG2G000000N044 (Крапец, Тюленово) и BG2G000000Q014 (Обзор), но само в крайбрежните участъци от тях.

сектор Икономика – натиск и въздействие върху водите от преустановени минни дейности /въгледобив и рудодобив, руднични води/

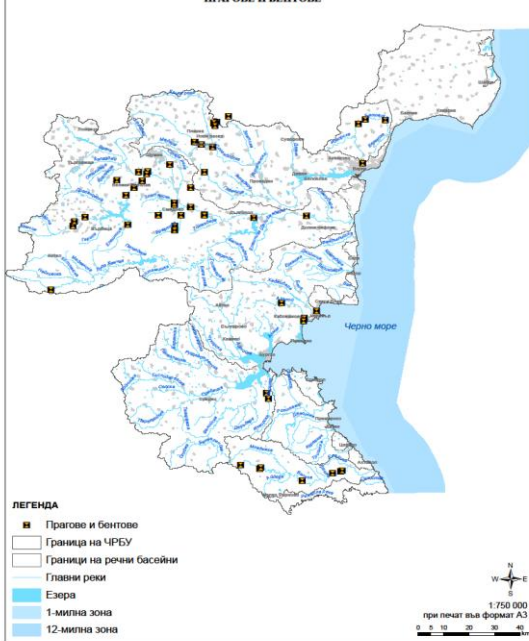
- За идентифициране на потенциалния натиск и въздействие върху водите от добив на подземни богатства, през 2018 г. е изпълнена ОП за събиране и картиране на информация за изтичане на руднични или дренажни води от открити минни изработки или хвостохранилища, и провеждане на мониторинг за установяване натиска и въздействието на минната дейност върху повърхностните и подземните води.
- Анализът на събраните данни и информация, и оценката на състоянието на водните тела показва, че към периода на актуализация на третия ПУРБ, натискът от преустановени минни дейности/рудодобив и изтичане на руднични води/ не е оценен като значим за водните тела в обхвата на ЧРБУ. Предстоят по-подробни проучвания в периода на прилагане на третия План.

МОРФОЛОГИЧНИ ИЗМЕНЕНИЯ

ПРАГОВЕ И БЕНТОВЕ

сектор Икономика – хидроморфологичен натиск и въздействие върху повърхностните води

Морфологичните изменения включват изменение на формата и структурата на речното легло, нарушаване на непрекъснатостта на реката, изменения на бреговете и крайбрежните зони.

Такива изменения са изграждането на язовири, прагове, бентове, корекции и изправяния на реки, изграждане на диги, модификации на речното легло с цел защита от наводнения и за напояване, драгиране на дънни маси и утайки.

Морфологичните изменения (корекции, прагове и бентове) са главно по поречията на реките Провадийска, Камчия, Мандренски реки и Велека (прагове и бентове).

*сектор Икономика – хидроморфологичен натиск
и въздействие върху водните тела от
категории преходни и крайбрежни води*

- Корабоплаването, пристанищата и пристанищната, и хидротехническата инфраструктури като източници на натиск от физически изменения имат локално, но съществено въздействие върху естественото състояние на крайбрежните и преходните водни тела в районите на Варна и Бургас.
- Дейностите, свързани с хидроморфологичен натиск са драгиране на навигационни канали и пристанищни акватории с цел поддръжка на необходимите плавателни дълбочини, изграждане и реконструкция на пристанищна и хидротехническа инфраструктура, включително вълноломи и кейови стени, брегозащитни съоръжения.
- Натискът от хидроморфологични изменения е оценен като значим за 7 ВТ: Варненски и Бургаски заливи, и корабоплавателните канали в района на Варна.

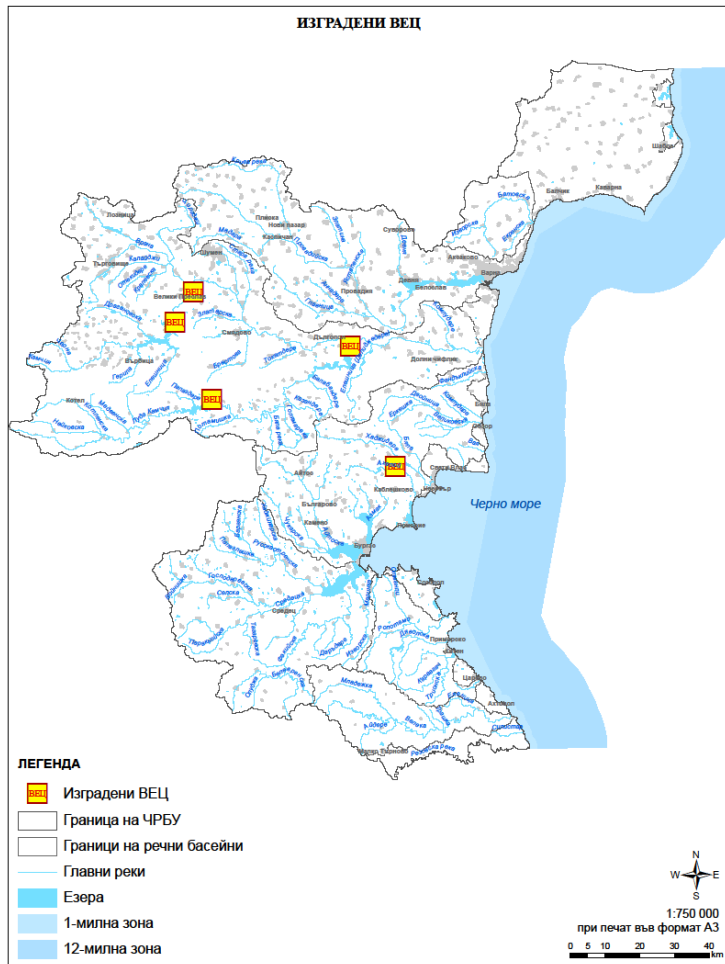
сектор Енергетика – натиск и въздействие върху водите от водовземане, свързано с ТЕЦ и ВЕЦ

МИНИСТЕРСТВО НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ
БАСЕЙНОВА ДИРЕКЦИЯ „ЧЕРНОМОРСКИ РАЙОН“
ПЛАН ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА РЕЧНИТЕ БАСЕЙНИ В ЧЕРНОМОРСКИ РАЙОН 2022-2027

ИЗГРАДЕНИ ВЕЦ

- Една МВЕЦ „Тича“ с действащо разрешително за водовземане от водни обекти р. Голяма Камчия и р. Драгоевска.
- За периода 2015-2020 г. не са издавани нови разрешителни за водовземане за ВЕЦ.
- Натискът от производство на хидроенергия е оценен като значим за едно водно тяло (BG2KA900R1019), разположено след МВЕЦ “Тича”. За останалите повърхностни водни тела, този вид натиск не е идентифициран като значим.
- към третия планов период водовземане от повърхностни води, свързано с ТЕЦ (охлаждане) не се извършва.

Мерки, насочени към намаляване на натиска от водовземане, морска интрузия

Преразглеждане на издадените разрешителни за водовземане от подземни води с цел постигане на целите за водното тяло

Изменение или отнемане на разрешителни за водовземане от подземни води, в резултат от преразглеждането им

Изменение на издадените разрешителни за водовземане за ПВТ или части от тях, в които е установено трайно понижение на водното ниво

Ограничаване, спиране или предписване на допълнителни изисквания за дейността на обекти, отделящи едно или повече замърсяващи вещества в подземните води, когато е установено превишение на СК на питейната вода

Забрана за издаване на разрешителни за водовземане, когато понижението на водното ниво и временното или постоянно изменение на посоката на потока в ПВТ създават опасност от привличане на солени или замърсени води

Ограничаване на водовземането от подземни води в крайбрежни райони с установена морска интрузия

Мерки, насочени към намаляване на натиска от отпадъчни води от производствени предприятия, заустващи във водни обекти

Осигуряване на събиране, отвеждане и пречистване на производствени отпадъчни води

Изграждане на канализационна мрежа и ПСОВ за производствени отпадъчни води

Реконструкция или модернизация на канализационна мрежа и ПСОВ за производствени отпадъчни води

Контрол и при необходимост преразглеждане на разрешителни

Мерки, насочени към намаляване на хидроморфологичния натиск

- ✓ Приемане и прилагане на методика за определяне на екологичния отток;
- ✓ Изграждане на съоръжения за осигуряване на непрекъснатостта на реката (рибни проходи, байпаси и др.);
- ✓ Осигуряване на достатъчен екологичен отток (включително променливост на потока) за развитие на ихтиофауната в зоните за възпроизводство на рибната фауна (ЗВРФ) и в периоди на маловодие;
- ✓ Забрана за сечи на естествена крайбрежна растителност;
- ✓ Дейности за защита на речните брегове и корита от ерозия, вкл. биологично укрепване;
- ✓ Изграждане на технически съоръжения за борба с ерозията;
- ✓ Използване на хидродинамични модели при инвестиционни намерения, свързани с драгиране и/или депониране във водни тела от категории преходни води и крайбрежни води;
- ✓ Изменение или прекратяване на разрешителни за водовземане от повърхностни води, в резултат от преразглеждането им.

Обществени обсъждания

Проектът на План за управление на речните басейни в Черноморски район 2022-2027 е на разположение на всички заинтересовани страни за консултации, становища и предложения за **срок от шест месеца (от 30.03 до 30.09.2024 г.)**

https://www.bsbd.bg/bg/index_bg_1706098.html ; https://www.bsbd.bg/bg/index_bg_294768.html

<https://www.moew.government.bg/bg/proekti-na-planove-za-upravlenie-na-rechnite-basejni/>

Срещи на басейново ниво:

- **27.05.2024 г.** в гр. Варна - области Варна и Добрич за поречията на Добруджански Черноморски реки и река Провадийска
- **28.05.2024 г.** в гр. Шумен - области Шумен, Търговище и Разград за поречието на река Камчия;
- **29.05.2024 г.** в гр. Бургас - области Бургас, Сливен и Ямбол за поречията на Севернобургаски реки, Южнобургаски реки, Мандренски реки, р. Велека и р. Резовска.

Начин на предоставяне на становища по проекта на ПУРБ за Черноморски район 2022-2027

- **Басейнова дирекция „Черноморски район“:**
 - ✓ по пощата на адрес: 9000 гр. Варна, ул. „Александър Дякович“ №33
 - ✓ по електронна поща: bdvarna@bsbd.bg
- **Министерство на околната среда и водите**
 - ✓ по пощата на адрес: гр. София, 1000, бул. „Княгиня Мария Луиза“ № 22
 - ✓ по електронна поща: RBMPconsultation@moew.government.bg

Благодаря за вниманието!

Басейнова дирекция „Черноморски район”

www.bsbd.bg, ел. поща: bdvarna@bsbd.bg